

B.A. S.Y. (CBCS Pattern) Sem-IV
BA12B-2 : Marathi Literature (मराठी वाङ्मय)

P. Pages : 2

Time : Three Hours

GUG/W/22/12066

Max. Marks : 80

- सुचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहे.

1. 'केशवसुतांची 'तुतारी' ही कविता सामाजिक परिवर्तनाचा हुंकार आहे' कवितेच्या आधारे स्पष्ट करा. 16
किंवा
'भुजंग मेश्रामांच्या कवितेतून आदिवासी समाजजीवनातील चिरंतन वेदनेचा प्रत्यय येतो', या विधानातील सार्थकता उलगडून दाखवा.
2. नारायण सुर्वेच्या 'जाहीरनामा' या कवितेचे रसग्रहण करा. 16
किंवा
कवी विठ्ठल वाघांच्या कवितांची वैशिष्ट्ये सांगा.
3. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील काव्यपंक्तीचे संदर्भासह अर्थ स्पष्ट करा. 16
गट 'अ'
क) 'नव्या मनूतिल नव्या दमाचा शूर शिपाई आहे,
कोण मला वठणीला आणूं शकतो ते मी पाहें!
ब्राह्मण नाही, 'हिंदुहि नाही,' न मी एक पंथाचा,
तोच पतित की जे आंखडिती प्रदेश साकल्याचा!
- ख) आम्हां भाग्यवंता
क्षमस्व अहंता,
आमुचें मरण
-आम्हीच जळण-
- ग) पण कुणी सांगेल काय? ह्या शतकात चंद्र महागला होता.
कलकत्याच्या रस्त्यावर घोडा होऊन माझा आत्मा बगगी ओढीत होता.
- घ) दुःखांना फडताळात बंद करून
सुखाची चार-दोन भांडी
पुन्हा पुन्हा लख्ख करून
बाई मांडून ठेवते मांडणीवर
दिमाखात.

गट 'आ'

- च) काय झालं जत्रेत उनाड
पिपाण्या वाजवत फिरणाऱ्या मुलाच्या भाषेचं?
काय झालं चिंध्यांच्या गोळ्याने मारामारी
आणि क्रिकेट खेळणाऱ्या मुलाच्या भाषेचं?
- छ) तिच्या आयुष्यावर गोंदलेली जखम
भळभळत असते
अविरत.
खरं तर काय लागतं
अशा जखमा भरायला?
- ज) वजनाचा प्रश्न येतोच कुठे? भाराला भार-
कापसाला गूळ, ज्वारीला डिक, डिकाला तांदुळ
त्याच्या मनात किंचाळते दुर्बोध शंका.
- झ) मागील पाणी गढूळ आलं
पुढल्या पाण्यानं किती जपावं

4. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

16

गट 'क'

- त) 'भाषेचं काय झालं' या कवितेत मुलांच्या विविध खेळांचे कोणते उल्लेख आले, ते सांगा.
थ) कवयित्री निरजा यांच्या 'बाई' कवितेतील स्त्री दुःख सांगा.
द) अभिरुचीचे स्वरूप थोडक्यात लिहा.
ध) 'अभिरुची ही बदलणारी असते' स्पष्ट करा.

गट 'ख'

- प) 'गावची गुरे वळली असती, असल्या इंगळ्या डसल्या नसत्या' असे कवीला का वाटते?
फ) कवीने मार्क्सची ओळख कशी करून दिली?
ब) अभिरुची भिन्नतेची कारणे लिहा.
भ) साहित्य प्रकाराचे तत्व विशद करा.

5. पुढील सर्व प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

16

- 1) 'आता आदमी झाला सस्ता' असे कवीला का वाटते?
- 2) आजूबाजूला मुडद्यांची रास कवीला का दिसते?
- 3) सामाजिक, सांस्कृतिक पर्यावरणाशी अभिरुचीचा कसा संबंध असतो? स्पष्ट करा.
- 4) 'कथा' या वाङ्मय प्रकाराचे विशेष सांगा.
